

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Правління ГО «Освітній

центр «Емаус»

Гришко Галина ГРИШКО

02.10.2023 р.

Програма підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників для роботи у закладах освіти

Програму підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників розроблено відповідно до ст. 51 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Постанови КМУ № 800, Постанови КМУ № 1133, Концепції Нової української школи та стратегії реформування освіти в Україні

Розробник	Громадська організація «Емаус»
Автор	Кулеша-Любінець М.М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри клінічної та реабілітаційної психології ПНУ ім. Василя Стефаника, фахівчиня Проектно-освітнього центру «Агенти змін» ПНУ Мирослава Миронівна Кулеша-Любінець, керівниця Освітньо-ресурсного центру « School of Mental Health », +380984849315, myroslava.kulesha@pnu.edu.ua . о. Юрій Павлюк, мгр. психології, богослів'я
Найменування	«Технології збереження психічного здоров'я та плекання резиліентності»
Цільова група	Педагоги закладів дошкільної, загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти.
Мета	Підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти щодо покращення стійкості (резиліентності) учасників освітнього процесу; формування психологічної компетентності у поєднанні з духовним самовдосконаленням шляхом ціннісно-орієнтованого підходу; формування поняття духовного супроводу усіх учасників освітнього процесу під час та після війни для забезпечення соціально-емоційної стабільності педагогів та здобувачів освіти. Формування поняття духовного супроводу усіх учасників освітнього процесу під час та після війни для забезпечення соціально-емоційної стабільності педагогів та здобувачів освіти.
Форма підвищення кваліфікації	Очна
Напрямок	Формування і розвиток професійних компетентностей (фахових методик і технологій); використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі; розвиток комунікаційної, інклюзивної, управлінської, емоційно-етичної компетентностей
Зміст програми	Модуль 1. Психічне здоров'я та резилієнс учасників освітнього процесу Теоретичні підходи до визначення феномену психічного здоров'я. Біопсихосоціальна модель психічного здоров'я. Критерії психічного

	здоров'я за ВООЗ. Поширені розлади психічного здоров'я в освітньому середовищі. Роль педагогічних працівників в системі допомоги учням / вихованцям з поширеними труднощами у сфері психічного здоров'я. Резилієнс як індивідуальна характеристика особистості та процес збереження психічного здоров'я. Стрес, резилієнс, копінг-стратегії, механізми психологічного захисту – співвідношення понять. П'ятикомпонентна модель резилієнтності. Цінності як важлива складова в структурі резилієнтності. Ступені реалізації цінностей. Ефективні дії як практична складова резилієнтності. Планування та SMART-цілі. Плекання ефективного мислення в учасників освітнього процесу. Рівні когніцій і когнітивні викривлення. Усвідомленість та майндфулнес-підхід в роботі з негативними автоматичними думками. Регуляція емоційного стану у розвитку резилієнтності. Поняття про емоційний інтелект. Алгоритм ефективної комунікації. Рівні резилієнтності та підходи до її вимірювання в учасників освітнього процесу. Модуль 2. Технології збереження психічного здоров'я та плекання резилієнтності в закладах освіти Особливості сприймання дітьми різного віку та їх батьками складних життєвих обставин. Алгоритми першої психологічної допомоги. Методи когнітивно-поведінкового втручання у стресових ситуаціях (дистанціювання, виявлення когнітивних викривлень, експозиції, поведінкової активації, шкалювання та ін.). Модуль 3. Духовний супровід у кризових ситуаціях Формування стосунків людини з Богом. Внутрішнє зміцнення взаємин з Богом. Молитва – діалог з Богом.
Обсяг	30 академічних годин або 1 кредит ЄКТС
Перелік компетентностей	Загальні компетентності • здатність реалізувати права, свободи і обов'язки людини і громадянина, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; • здатність працювати в команді; • здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; • знання до розуміння природи поведінки поведінки, діяльності та вчинків; • здатність надавати психологічну допомогу (індивідуальну і групову); • здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну допомогу відповідно до запиту; • здатність дотримуватися норм професійної етики; • здатність бути критичним і самокритичним; • здатність генерувати нові ідеї (креативність). Фахові компетентності: мовно-комунікативна, інформаційно-цифрова, пізнавальна, психологічна, емоційно-етична, перцептивно-гностична, експресивна, прогностична, організаційна, управлінська, дидактична, інноваційна, рефлексивна, здоров'язбережувальна, компетентність педагогічного партнерства, саморегуляція емоцій і поведінки, здатність до навчання впродовж життя.

Основні завдання	1. Розширення уявлень про біопсихосоціальну модель психічного здоров'я особистості. 2. Розуміння поширених викликів в сфері психічного здоров'я учасників освітнього процесу. 3. Ознайомлення з концепцією стійкості (резиліентності) та механізмів її формування. 4. Вдосконалення практичних навичок щодо ідентифікації та активізації життєвих цінностей. 5. Покращення соціальних стосунків та комунікації в учасників освітнього процесу. 6. Ознайомлення зі стратегіями менеджменту емоційного клімату та ефективного вирішення поширених труднощів. 7. Плекання життєвої мудрості та навичок корисного мислення. 8. Навчання ефективних та корисних дій у відповідь на життєві виклики. 9. Розширення уявлень про стрес-менеджмент та профілактику синдрому емоційного вигорання у педагогічних працівників. 10. Навчання технікам збереження та промоції психічного здоров'я особистості. 11. Показати зв'язок між психологічною і духовною стійкістю, особливо у кризовий час. 12. Оновлення духовності у кризовий час, формування якісної комунікації в освітянських спільнотах.
Очікувані результати	Після проходження курсу учасники зможуть: • здійснювати аналіз критерії психічного здоров'я особистості; • розуміти основні механізми розвитку стійкості учасників освітнього процесу; • усвідомлювати важливість підтримування стосунків у плеканні резиліентності; • обґрунтовувати власну позицію щодо вирішення поширених труднощів у сфері психічного здоров'я, міжособових конфліктів тощо; • розвивати стресостійкість до педагогічних викликів; • застосовувати окремі техніки когнітивно-поведінкової терапії низької інтенсивності в освітньому процесі; • реалізовувати програму стрес-менеджменту та профілактики синдрому емоційного вигорання у педагогічних працівників; • вміти аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; • вміння формулювати думку логічно, доступно, дискутувати; • вміти взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності; • відповідально ставитися до професійного самовдосконалення та саморозвитку; • розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності; • пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі педагогічної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання; • демонструвати соціально відповідальну і свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності;

	- здійснювати ефективні заходи щодо збереження психічного здоров'я (власного та оточення); - знаходити взаємозв'язок між духовним та психологічним станом в людині; - надавати духовно-психологічний супровід особам, які опинилися у кризових обставинах.
Викладачі	М.М. Кулеша-Любінець, о. Ю. Павлюк
Документ, що видається після підвищення кваліфікації	Сертифікат

Орієнтовний розподіл годин за видами діяльності

№ п/п	Назви модулів та тем	Кількість годин				
		Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Контроль на робота	Усього год/кредитів
Модуль 1. Психічне здоров'я та резилієнс учасників освітнього процесу.						
1	Теоретичні підходи до визначення феномену психічного здоров'я. Біопсихосоціальна модель психічного здоров'я.					
2	Критерії психічного здоров'я за ВООЗ.					
3	Поширені розлади психічного здоров'я в освітньому середовищі. Роль педагогічних працівників в системі допомоги учням /вихованцям з поширеними труднощами у сфері психічного здоров'я.					
4	Резилієнс як індивідуальна характеристика особистості та процес збереження психічного здоров'я.					
5	Стрес, резилієнс, копінг-стратегії, механізми психологічного захисту – співвідношення понять.					
6	П'ятикомпонентна модель резилієнтності.					
7	Рівні резилієнтності та підходи до її вимірювання в учасників освітнього процесу.					
	Всього:	4	4	2	-	0,4/10
Модуль 2. Технології збереження психічного здоров'я та плекання резилієнтності в						

<i>закладах освіти</i>						
1	Особливості сприймання дітьми різного віку та їх батьками складних життєвих обставин.					
2	Алгоритми першої психологічної допомоги.					
3	Методи когнітивно-поведінкового втручання у стресових ситуаціях.					
	Всього:	4	6	2	-	0,4/12
Модуль 3. Духовний супровід у кризових ситуаціях						
1	Формування стосунків людини з Богом					
2	Внутрішнє зцілення взаємин із батьками					
3	Молитва – діалог з Богом	2	4	2		0,2/8
	Всього:	10	14	6		1/30